

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petsor térfogata . . . 20 fillér. Nyilttér sora 50 fillér.</p>
--	---	--

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Világháború.

Lemberg visszafoglalása óta nem pihennek a mi győztes hadseregeink, hanem körülbelül hasonló lendülettel folytatják Galiczia keleti szögletének visszahódítását.

Az oroszok természetesen igyekeznek most Lemberg elvesztésének minél kevesebb jelentőséget tulajdonítani, de hát ki venné rossz néven a vert seregeknek azt a vigasztalását, a mit a maguk részére fölhozhatnak? Ámbár az orosz lapok is megsokalták már saját hadvezetőségüknek azt az eljárását, hogy például Lemberg bevételé előtti napon ennyit jelentettek: „élénk puskatüzelés volt Lemberg mellett.” Hát hiszen volt, még pedig annyira élénk, hogy másnap reggel 9 órakor már magyar huszár és uhlánus őrzőjáratok robogtak be Lemberg városába.

Lebecsülik az oroszok most Lemberg erődtéseit is, pedig majdnem 10 hónapjuk volt azok elkészítésére és a németek jó erőseknek ítélik azokat, persze harcra kész seregek védelme mellett. De hát a vert seregeknek az a fátuma, hogy nem könnyű őket megállítani és összeszedni, kivált így a háború jól előhaladott stádiumában.

Sokan a semleges államok katonai írói közül már az orosz seregek teljes zúllásáról és bomlásáról beszélnek, a minnek mutatkoznak is némi jelei. De mégis korai dolog volna erről már ilyen határozott formában beszélni, mert azt látjuk, hogy az orosz sereg, bár sokáig állani nem bírja a támadást, még Lemberg után is megpróbál állani és szembefordul a mi seregeinkkel, a melyek újabb csatákban újra meg újra megverik. Erre hivatkoznak is az oroszok és azt is mondják némely vezető embereik, hogy lesz még orosz offenzíva, csak ellássák municzióval a hadsereget. Lehet, hogy megpróbálkoznak még, de az nem lesz könnyű feladat. Hanem a mieink igen jól teszik, ha ütik a vasat, a míg meleg, és igyekeznek minél jobban tönkretenni a még ép és harcra kész orosz hadtesteket is, mert tény, hogy most még vannak ilyenek.

Az oroszok ellenállása leghevesebb és legkitartóbb volt a Dnyeszter mentén, a hol Linsingen tábornok hadseregének kemény munkát adtak, de végre is áttörték magukat a mieink a Dnyeszteren, elfoglalták az utolsó hidtőt is Halicsnál és most már minden orosz tul van a Dnyeszteren s ott üzik őket a Gnila-Lipa folyó felé Rohatyn vidékén.

Itt még többször számíthatunk az orosz seregek megfordulására és szembeszállására, mert itt a Dnyeszterbe a Gnila-Lipán kívül még 4 hasonló párhuzamos folyó ömlik és mindegyik alkalmas arra, hogy az orosz seregek megállhassanak mellette és védelmezhesék magukat. Azért itt lesz leginkább megnehezítve előhaladásunk.

Lembergől északra és keletre is szembeszállanak az oroszok utóvédharcokban, de azért itt mégis jóval gyorsabb a mi szövetséges seregeink előnyomulása. Keletre már is elértük a Bug folyó vonalát Kamionka Strumilova vidékén. Leggyorsabbnak látszik északi szárnyunk előnyomulása, mert az

már a múlt héten is orosz földre jutott a Tanew folyóig, most meg ismét folytatta ott előnyomulását a Tanewtől északra Fram-polt felé, azután Tomasow, Komarow, Zamosce helynevek a múlt évi augusztus végén lettek ismeretessé, a mikor diadalmas seregeink Lublinnál jártak. Most ismét elérték ezeket a helységeket és újra Lublin felé haladnak seregeink.

Ez a lengyelországi előnyomulásunk azonban maga után vonja a Visztulán tul álló orosz hadak visszavonulását is, azok is otthagyták Zavichost-Orozow közt erős állásaikat és vonulnak a Visztulához közelebb.

A német határszél vidékéről egyes elszigetelt harcok híre érkezik csak Prasznysz tájékról és Kurland vidékeiről.

Az olasz harcstéren a napokban új támadással próbálkoztak az olaszok Plava és az Isonzo vidékén, de újból keményen visszaverték őket s most elesenedtek az olasz lapok, míg a francziák azt vetik föl, hogy ha az osztrák-magyar-német hadak benyomulnának északi Olaszországba, akkor segítséget kellene küldeni az olaszoknak.

Az olaszok ügye csehül áll Lybiában is, pedig még a törökökkel nem is háboruszkodnak, máris megérzik az afrikai gyarmatokban, hogy a törökellenes szövetség mellé állottak. A Dardanellákhoz is szeretnének segítséget küldeni, de egyelőre rosszul megy az üzlet, még a szerbek és montenegróiak is ellenükre járnak el Albániában.

A Dardanellák körül hiábavalók az entente erőlködései, nem tudnak előbbre jutni sem Sedil-Bahr, sem Ari-Burnu környékén, sőt a törökök időnként keményen közbevágvá, igen sok emberáldozatot szednek az angol-francia seregekből, leginkább gyarmati csapatokból, mert ez a két állam a szolgáncépeit is küldheti maga helyett, ameddig telik.

A francia-flandriai harcstéren az angol sereg municzióhiány miatt pihen most, de a francziák kemény offenzívákkal próbálják áttörni a német frontot. Mindenesetre tulnyomó számmal lehetnek, tekintve a németek oroszországi sikeres hadműveleteit, de a tulnyomó szám és minden erőlködés hiábavaló: egy-egy árok, egy-egy falu néha gazdát cserél, hullámszik a harc Arrastól északra, a Maas magaslatokon, Soisson vidékén, az Argonokban, a Vogézekben, de a német frontot nem látjuk áttörve, hanem igen súlyos francia veszteségekről hallunk, így legutóbb az Arras táji offenzíva 85000 emberbe került a francziáknak és nincs más eredmény, mint egy német ellenoffenzíva.

Az angolok, francziák most próbálják a németektől tanulni: miképpen kellene a háborúra jól elkészülni és jól harcolni? De talán egy kissé elkéstek vele. Ha előbb kevesebbet beszéltek és többet tettek volna, az nagyobb baj lett volna a németeknek.

A török hadseregek Ázsiában is jól működnek: a Kaukázus vidékein is haladnak, meg Mezopotániában a perzsa öbölnél is arról jön hír, hogy egy angol ezredet megsemmisítettek.

A háborus hírek közt néha hír jön arról is, hogy az entente népei: oroszok, francziák a sok veszteségen elkeseredve, béke után vágyódnak. Ha vezetőik is belátják, hogy a további küzdelem a katasztrófa felé vezet, akkor fog majd elkövetkezni a béke áldása.

Ünnepélyes egyházi gyűlés.

Teljes csendben, a legszűkebb hivatalos körben és a nyilvánosság teljes kizárásával olyan ünnepélyt ült f. évi június 30-án a kishonti ev. egyházmegye, mely normális időkben messze viszhangot keltett volna nemcsak vármegyénkben, de evang. körökben országszerte: nt. csetneki Gyürky Pál főesperes 25 éves főesperesi jubileumát. A hagyományos evang. szerénység nyert kifejezést a külsőségek mellőzésében; az a meggyőződés, hogy a mostani komoly idők nem alkalmasak fényes ünnepségek rendezésére. De a külső fény elmaradását bőven kárpótolta a belső melegség, a világi zajt a szivekből kiáradó szeretet, mely a jubiléumot oly közvetlenséggel ölelte körül, amit nem adhatott volna meg a külvilág elismerésének bármily hangos megnyilatkozása. Az érzelmek spontán kitörésének a nyilvánosság mindig utját állja, az csak a legszűkebb családi körben nyilatkozhatik meg a maga teljes meghitt közvetlenségében. És ilyen szűk családi kör a kishonti ev. egyházmegye, melynek egyházi és világi tagjait a legőszintébb barátság kapcsa fűzi egybe — az a barátság, mely nem ismeri a vetélkedést, a torzsalkodást, a hatalom fitogtatását, hanem minden egyéni érzelmeket a közakarathoz, minden speciális törekvést a közóhajnak képes alárendelni. Itt nincsenek kotériák, nincsen pártoskodás, — itt csak egy van, az első keresztény gyülekezetekre emlékeztető bensőséges, egyetértő szeretet. És ebben domborodik ki legigazabban Gyürky Pál főesperes egyénisége: mert, hogy ez így van, az első sorban az ő érdeme, a ki maga a megtestesült jószág, az élő szeretet és békesség. Ez a keresztényi szeretet, a mely az ő legsajátosabb jellemvonása, a maga sugárzó melegével a főesperesi székből mind tovább terjedt, miglen magába olvasztotta az egész egyházmegyét és keresztény népet tette annak minden tagját a szó legszebb és legnemesebb értelmében...

Pedig nem volt ez mindig így. A mikor 25

TÁRCZA.

Reménydal.

Elrepülnék, hozzád szállnék
Ha volna két szárnyam
S megmutatnám, hogy nem múlik
Az én régi vágyam.
De, hisz' tudod, messze vagyok,
Mint a nap az égen
S nem adhatok csókot úgy mint
Valamikor régen.

Szeretném még arcod ajkát
Hajnalpírban látni,
S szeretnék a tarka rétre
Veled még eljánni.
Míg a virág el nem hervad
S dér nem száll a tájra:
Ez lenne az életemnek
Újult boldogsága.

Mégis, hogyha elhervadna
A mezők virága
S a harmatos nyári szellő
Az ősze elszállna:
Akkor sem hagy el reményem,
Hogy arcod nem látom,
Mire másodszer nyílik ki
Akácunk az ágon.

Stella C. Cordis.

Anyák a háboruban.

(Németből)

Az angol anya.

Elegáns, kitakarított reggeli szoba. A mámat hétköznapi rendes toalettben találjuk, üdén,

évvel ezelőtt a közóhaj Gyürky Pálra ruházta a főesperesi méltóságot, akkor nehéz küzdelmek zajától visszhangzott a kishonti ev. egyházmegye. Egyéni torzsalkodások, nemzetiségi viszálykodások erélyes beavatkozást sürgettek. De a Gyürky Pál fegyvere nem volt az erőszak. Békére hajló, a küzdelmes tülekedés zajától visszariadó lelke visszautasította az erőszak eszközt és megkezdte az éles ellentétek kiegyenlítését a maga módján, esőndes, rábeszélő szóval, a krisztusi szeretet és türelem hirdetésével — és ezekkel a békés fegyverekkel csakhamar elérte, hogy a tornyosuló hullámok lecsendesedtek és nyugalom honolt a viharverte tájon. És ezt a békés nyugalmat azóta nem zavarta semmi sem, mert felette Gyürky Pál örökösök a maga galamblelkű, szelid jószágával, tiszta életének nemes példaadásával. Ahol pedig a tapintatos jóakarát a kormányzás eszköze és az elnéző szeretet a kormányzás szelleme, ott áldás kell, hogy boruljon a munkára. És csakugyan Isten áldása kíséri az egyházmegye belső, egyházépítő munkáját, az egyetértésen, a vállvetett munkásságon, a közös célokért egységes fegyverekkel küzdő törekvéseken alapuló fényes eredmények áldása!

De Gyürky Pál ambícióját a gyülekezete és egyházmegyéje szűkebb határai között folyó munka nem elégitette ki. Lelke magasabbra vágyott, tettereje szélesebb munkakört keresett, tehetsége egyetemesebb célok megvalósításán igyekezett érvényesülni. Rimaszombati egyházát, amelyet adósságokkal tulterhelten, hanyatló állapotban vett át elődjétől, a virágzásnak soha nem sejtett fokára emelte. Iskolát, templomot, paplakot emelt, ingatlan birtokhoz juttatta, a hívek áldozatkészségének felébresztésével készpénz vagyonát gyarapította, hívei között az egyházszereket megszilárdította és mindezek által az egyház jövőjét a legszilárdabb alapokra fektette. Egyházmegyéjének visszaadta a minden fejlődés alapját képező békét, egyházi és világi tagjai között meggyökerezett a kölcsönös bizalom felépülő egyetértést — és miután környezetében mindent úgy elrendezett, hogy az idők viharai alkotásait nem veszélyeztethették: hozzáfogott azoknak a nagyszabású terveknek a megvalósításához, amelyek nevét azóta országszerte ismertté és tiszteltté tették.

Nincs itt a helye annak, hogy a tiszai ev. egyházkerületnél és az egyetemes ev. egyház kebelében kifejtett munkásságát behatóan méltassuk, csak röviden akarunk rámutatni azokra az alkotásokra, amelyek az ő nevével kapcsolatosak. Az egyházkerületnél is alkalmas fel-

arczán rózsapírral és csillogó tiszta ruhában. az ifju ur kissé lehagoltan és kedvtelenül szűrösöli a teáját.

— Na, az igazán győzelem volt tegnap György! A „Viktória” ismét fényesen le lett győzve, 0:6. Nagyszerűen pompás volt. Különösen a te virtuóz játékod, az volt a döntő. Zseniális művészetteddel és ügyességeddel, amint a labdát kezelted, mindenkit a legnagyobb csodálatba és elragadtatásba hoztál. Csodálom, hogy még csak két hete vagy bajnok ezen a téren. Büszke vagyok rád így is, olyan és úgy, amint csak egy anya tud lenni, midőn ilyen fiut magának nevezhet. És tudod György, Edith is egészen fellelkedett, midőn az utolsó zseniális goalt rugtad be az ellenségés kapun és kacsingató szemével feléd kiáltott: „Oh György, te egészen enyém vagy, egy hős, egy pompás egyetlen ember.” De amint látom, te nem örülsz György!

— Oh igen mama, de... csak ne volna oly tobzódó az emberek magatartása. Itt mindig eszelősködnék a nemzet feladatáról, becsületéről, a kötelességérzetről s az ifjuság rendeltetéséről. Az ember mindig csak szemrehányásokat érezhet, hogy ilyen, amint mondják, nagy időkben, sporttal foglalkozik ahelyett, hogy uniformisba bujna. És tényleg, az ember bizonyos belső elégedetlenséget érez, olyasfélé, mintha jobbanmondva kötelesség volna valami. S jól is mondják: legyen mindenki feláldozó és adja oda mindenét. Ez nekem szemérem mama, érzem. Azért gondolom, hogy én még nem...

— György! hogy te még nem...?

— Nem, mama! Én nem akarok semmit. Egészen bizonyosan. De a nemzetnek szüksége van harcosra, vitézre. A nemzet hív!

tünést keltett élesen kiváló szellemével és azal a könnyedséggel, amellyel a legválságosabb helyzetekből is megtalálta a kibontakozás útját. Amikor pl. az egyházkerületi lelkészi és tanítói nyugdíjintézet oly válság elé jutott, hogy az összes szakértői annak sürgős liquidálását elkerülhetetlennek tartották: ő volt az, aki az általa végzett új számítások alapján megmetette ezt az akkori körülmények között életbevágó fontosságú intézményt, amelynek áldásait külön egyházkerületi nyugdíj alakjában lelkészeink és tanítóink még most is élvezik. Ugyancsak ő állotta útját az eperjesi teológia felosztásának, sőt mint az eperjesi kollegium igazgató-választmányának egyházi elnöke, a teológiai intézetet akadémiai rangra emeltette és a bonyolult pénzügyi viszonyainak rendezésével fenmaradását örök időkre biztosította. Fényes adminisztratív tevékeniségei kifejezést nyertek az egyházkerületi szabályrendeletekbe, melyeket ő dolgozott ki, míg pénzügyi képességeinek bizonyosságát a kerületi biztosítási ügy ujjászervezésében adta. Hosszu esztendőkn keresztül nem volt az egyházkerületnek olyan ügye, mely nélkülözhetette volna a Gyürky Pál közreműködését, akinek érdemeit a hálás egyházkerület a főjegyzői és több bizottsági elnöki állás felajánlásával honorálta.

De bármilyen széleskörű legyen is az a tevékenység, melyet csodálatos munkaerővel fejtett ki az egyházkerület szövevényes ügyei körül: élete koronáját egy másik alkotása képezi, amellyel csakugyan egyetemes célokat szolgált: az egyetemes ev. egyház lelkészi nyugdíjintézetének megteremtése. Ezzel olyan emléket állított magának, melyet nem homályosíthat el az idők gyorsan felejtő árja. A nyugodalmas, gondtalan aggkor tudatának képe tükröződik vissza ebből az alkotásból, árvák és özvegyek könnyeinek felszáradása, panaszos ajkak elhallgatása, fojtott sóhajok elnémulása... És hogy ez mennyire egyéni érdem, legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a ref. felekezet papi nyugdíjintézte, mely teljesen azonos körülmények között és ugyanazon segédesszűkökkel épült fel, hasonlíthatatlanul kedvezőtlenebb egy a nyugdíjjárulékok befizetése, mint a lelkészek, azok özvegyeinek és árváinak nyugdíjellátása szempontjából. A elismerés itt sem maradt el: az egyetemes egyház mint legavatottabbra: Gyürky Pálra bízta a nyugdíjintézet kezelését és érdemei elismerésül az egyetemes egyház tiszteletbeli főjegyzőjévé választotta meg. Bár a Gyürky Pál lelkét minden külső kitüntetésnél jobban eső érzéssel az a tudat töltötte el, hogy

— Hagyd hivni! Atyádnak előbb meg kell szavazni az általános védőkötelezettséget!! S akkor sem, mert te nemes vér vagy!

A franczia anya.

— Oh most már téged is besoroztak Gaston, téged egyetlen utolsó gyermekemet. Alig vagy tizenhét éves s még egészen gyerek vagy.

— Mit akarsz mama, a nemzetnek szüksége van emberekre!

— Igen, de bevesznek olyan gyerekeket is, mint te, fel nem nőtt gyerekeket!

— Mi haszna, így kell ennek lenni. A németek igen erősek anyám!

— Oh a németek igen erősek, igen, de miért is kezdték ezt a háborút, gyermekem?

— Mi nem kezdtük mama, minket támadtak meg a németek. És aztán most visszaadhatjuk az 1870-iki revánst! Csakhogy a németek igen erősek, mama!

— És minden hiába lesz, egyetlen utolsó gyermekem. Az egész szörnyű küzdelem, az egész rettenetes nyomoruság, nem más. Minden emberünket és fiainkat lelőnek ezek a rettenetes németek, ezek a barbárok. Nem tekintenek semmit. Legyilkolják gyermekeinket kegyetlenül. Oh, nem kimérik azokat sem. Ők oly erősek azok a németek. A lelkesedésnek nyoma nélkül, zavaros sejtelmekkel eltelve viszik fiainkat a harcmezőre. Sápadt arcukról leolvasható, hogy mindez hiábavaló, mert erősek a németek. És mély fájdalom üt tanyát minden anya szívében. Ők már az utolsó is odaadták a nemzetnek s érzik, hogy minden hasztalan. Ők nem remélnék már többé. Kevesen fognak visszatérni a azok sem mint győzők.

És Gaston anyja csak ül, ül fájdalomtól

munkájával megszüntette az aggodalmat, a bizonytalan jövőtől való félelmet, a nyomort és szenvedést azoknál, akiket a Mindenható rendelkezése időnek előtte fosztott meg gyámolójuktól.

Önkéntelenül is végig futott tekintetünk ezen a munkában és alkotásokban gazdag életen a 25 éves jubileum alkalmából. Mert Gyürky Pált nem lehetett csak egyházmegyéje vagy egyháza szűk korlátai között méltatni. Gyürky Pál a közé, az egyetemes egyházé és mi csak arra lehetünk büszkék, hogy legközvetlenebbül a magunkénak mondhatjuk. — De mi a köznek csak a megbecsülhetetlen munkáját engedjük át, az embert magunknak tartjuk meg, mert arra szükségünk van, hogy tőle tanuljunk, hogy példáján felmelegedjünk, hogy életéből erőt, bizalmat, lelkesedést merítsünk. Szükségünk van az emberre, akinek tiszta családi élete, önfeláldozó atyai szíve, végtelen szeretetet sugárzó egyénisége példaadás az igaz keresztény életre. Szükségünk van a térfira, mert böles mérséklete, higgadt megfontolása, a szenvedélytől soha el nem vakított igazságos ítéllete, az elvállalt munkakört lelkiismeretes pontossággal betöltő megbízhatósága mintaképe a közpályán szerepelni akarónak; hü kötelességteljesítéssel párosult lankadatlan szorgalma és fáradságot nem ismerő kitartása példája a hivatalnoknak. Szükségünk van a lelkipásztorra, a ki ügyünk igazságába vetett törhetetlen bizalmával erőt önt a csüggedőbe és élesíti az életreményt a kételkedőben; aki vigasztaló szavaival felemeli a porba sujtottat, a reményvesztettet, az anyát, akinek gyermekét lekaszált a háboru furiája, az özvegyet, akinek térje hazájáért kissé magasztosult... Szükségünk van a békeapostolra, amikor a háboru hullámai közéletünk oszlopait is nyaldossák és a viszálykodásnak és a békétlenségnek magvait keltik életre az egyetértő munkásságra, az összetartó együttműködésre annyira részeseült kicsiny társadalmunkra. Szükségünk van rá minden téren és adja a Mindenható, hogy testi és szellemi erejének teljességében még sokáig közöttünk maradjon!

Magának az ünnepélynek a lefolyásáról, a melynek jelentőségét emelte az a körülmény, hogy Gyürky Pál 25 éves főesperesi jubileumával egyidejűleg az egyházmegye más két kiváló tisztviselőjének, Kemény Lajos oszgyáni lelkész, egyházmegyei főjegyzőnek és Hübössy Lajos felsőporkorági lelkész, egyházmegyei dékánusnak 25 éves jubileumát is megünnepelhetette, a következőkben számolunk be:

és gyötrelmekből lesújtva háza előtt és szomoruan nézi az utcát, melyen utolsó fejletlen fia is eltávozott.

— Sohasem fogom elfelejteni az utolsó, halálát, jósló pillantásait.

És egyre-egyre ismétli remegő ajkával: „a németek oly erősek, a németek.

Az olasz anya.

— Jöjj ide Beppóm, egyetlen Beppóm! Jaj, neked is el kell menned a háboruba, Istenem! Én nem engedlek, nem engedlek téged el!

— De akkor erővel elvisznek!

— Akkor is visszahozlak téged, tudod.

— És ha ezért lelőnek?

— Ah! mi lesz szent Isten! mi lesz ezután.

Eltűnk mi a németek kegyelméből Beppó? Az egész gyümölcsünket mind nekik liferáltuk. Vagy talán a sok idegentől kaptuk mi az enni-valót? Te és mindenki itten. Nincs most egy idegen sem itten. A németek üzleteit mind összetörték a tolvajok; kirabolták és felgyújtották.

— Te magad is az elsők között gyújtogattál anyám!

— Én magam azt nem akartam. De a csöcselék magával sodort s egészen esztelené tett, ó Beppóm, mi oly nyugodtan éltünk. Akartuk mi a háborut? Vagy gondoltunk-e egyáltalán is ilyesmire? Senki sem akarta a háborut, senki sem. Nem volt nekünk rá szükségünk. Hogy fogunk mi ezután élni! Nem fogjuk tudni hová szállítsuk gyümölcsünket, árunkat, ha nem lesznek idegeneink. Éhen kell meghalnunk. És téged pedig össze fog lőni az ellenség. Nem félsz Beppó?

— Ó dehogyan nem; a fejem csak úgy rángatózik, ha rá gondolok. Nem lesz nekem semmi

Kemény Lajosnak, a gyűlést megelőző gyámintézeti Istentiszteleten elmondott költői imája után az ev. templomban nagy számban egybeült esperességi kiküldötteket Medveczky Sándor esperességi felügyelő nagyhatalú megnyitó beszédében melegen üdvözölte, megnyitotta a közgyűlést és napirend előtti felszólalásában méltatva csetneki Gyürky Pál főesperesnek érdemeit, melyeket úgy, mint a rimaszombati egyház lelkésze, mint főesperes és a tiszai ev. egyházkerület hosszú időn át volt főjegyzője, hazafias érzülettel, nagy igazságszeretettel, vallásos buzgósággal, pápi rátermettséggel és nagy adminisztrátori képességgel szerzett magának, majd pedig nemes ambíciója, jó szíve és fáradhatlan munkálkodásával letörölte az ev. papság homlokáról a gondot s a pápi árvák és özvegyek szeméből a könnyeket, megteremtve az egyetemes evangélikus pápi nyugdíjintézetet, melyet most is mint annak egyetemes ügyvivője szolgál; a jelenlegi nehéz háborus viszonyokban, mellőzve minden külső ünnepeltetést, azt az indítványt terjeszti a közgyűlés elé, hogy csetneki Gyürky Pál főesperesi működésének 25 ik évfordulóján őt a közgyűlés osztatlan örömmel és lelkesedéssel üdvözölje, és eredményes, buzgó és fáradhatatlan működésének elismeréséről, tiszteletéről és szeretetéről biztossítsa.

A közgyűlés lelkesedéssel tette magáévá a felügyelő indítványát és úgy csetneki Gyürky Pált, mint a szintén vele együtt jubiláló Kemény Lajos egyházmegyei főjegyző és Hübössy Lajos körüli dékán érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta.

Ezután Medveczky Sándor az esperesség tiszti, lelkészi és felügyelői karának meleg elismerésképpen csetneki Gyürky Pálnak egy értékes vert ezüstsől való, gazdag aranyozással díszített kelyhet nyújtott át — simbolusául annak a szövetségnek, a melyet az ünnepelt 25 évvel ezelőtt az egyházmegyével, annak tiszti, lelkészi és felügyelői karával kötött; Kemény Lajos főjegyzőnek érdemei méltatásával egy arany tollat, Hübössy Lajosnak díszes képes bibliát nyújtott át szép szavak kíséretében.

Az ünnepelték meghatottan mondtak köszönetet a meglepetésszerű ünneplésért.

A közgyűlés ezután a napirend tárgyalására tért át.

Gyűlés után az egyházmegye tisztikara és képviselői a Széchenyi-kertben társas ebédre gyűltek össze, a melyen több felszólalásban ünnepelték az elnökséget és a jubiláló érdemes egyházmegyei tisztviselőket.

hasznom a háboruból. Én meg fogok szökni anyám, Svájcba vagy még hajón... Vagy ha nem segíthetek magamon, eldobom a fegyvert és megadom magamat s akkor is jobb lesz fogságban.

— Ó szívem, ó szívem. Én is így akarom. Te egy derék jó fiu vagy; igazi olasz vér!

Az orosz anya.

Egy igen szegény házikó előtt ül az anya a fiával, valahol mélyen bent atyuska országában. Az anya sóhajtva szól:

— Ah nem lehet az mentség, hogy egyetlen gyermekem vagy Vazul?

— Nem anyám, nekem el kell mennem a háboruba.

— Miért kell neked elmenni a háboruba Vazul!

— Nem tudom anyám!

— És merre fogsz menni Vazul?

— Nem tudom anyám!

— És fogsz-e levelet küldeni Vazul?

— Én nem tudom anyám. Nem tudok se írni, se olvasni!

— Ah, legalább egy darabka papirozt, tudod, Vazul, a neveddel. Az elég lesz nekem és tudni fogom, hogy még élsz. Jó lesz így Vazul?

— Én nem tudom! Nem fognak engedni.

— És Vazul fiam és ha te, óh szent Atyám oltalmaz, ha sebesült lennél, meg tudhatom én azt?

— Nem tudom, nem tudom anyám!

Az anya mélyen sóhajtózik és lehanyatlik feje. Hallgatnak, majd Vazul folytatja:

— És ha én távol leszek anyám és ha senki sem lesz, aki neked dolgozzon, szeressen s amint már többször is volt, hogy egy-két nap nem ettünk, fogsz-e te tudni élni anyám, fogsz-e tudni?

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 1 én tisztújító közgyűlést tartott, melyen választás útján betöltötték a Fábry Zoltán rendőrkapitánnyá történt kinevezése folytán megüresedett alkapitányi állást.

A közgyűlés nagy érdeklődés mellett folyt le s a tisztviselőkön kívül jelen voltak: Abonyi Pál, Bodor István, Baksay József, dr. Baksay Dezső, Boczkó Dániel, Benyo László, dr. Cziner Miksa, Cseh János, Farkas Zoltán, Fekethe Pál, Geduly Géza, Gyürky Pál, Grózinger Miksa, dr. Kármán Aladár, Kerekes Dezső, Koreny Pál, László Hugó, Loysch Ödön, Lengyel Pál, dr. Löcherer Tamás, Lévy István, Lefkovits Ferencz, Lusztig Menyhért, Medveczky Sándor, dr. Ráróssy Gyula, id. Rábely Miklós, id. Rónay Gyula, Samarjay János, Stolcz Zsigmond, Simon Mihály, Süteő István, Szabó Elemér, Szabó József kozma, Széman Endre, dr. Törköly József, Takács László, id. Törköly József, Varga Lajos, Varga István, dr. Veress Samu, dr. Weinberger Rezső, Zachar Gusztáv és dr. Zehery István.

Dr. Kovács László polgármester üdvözölte a megjelent képviselőtestületi tagokat, bejelentette, hogy az alkapitányi állásra szabályszerű időben Adorján Marczel (Turócszentmárton), Badinyi György (Losoncz), Varga-Dorka László és Szentmiklóssy László pályáztak. Varga-Dorka László azonban, kinek működését a polgármester elismerő szavakkal méltatta, pályázati kérvényét visszavonta.

A közgyűlésen való elnöklésre az alispán meghívása lévén szükséges, erre a képviselőtestületi közgyűlés csetneki Gyürky Pál főesperes vezetésével dr. Kármán Aladár és id. Rábely Miklós képviselőket küldte ki.

A megjelent Lukács Géza alispánt lelkes éljenzéssel fogadta a képviselőtestület. Az elnöklő alispán a közgyűlés megnyitása után meghallgatta a polgármester jelentését a pályázat eredményéről s aztán a kijelölt bizottság tagjaivá kinevezte Farkas Zoltán és Széman

Az anya mereven az égre néz és sóhajtva felel, szinte zokogva:

— Nem tudom Vazul, nem tudom.

A német anya.

— Na anyjuk, úgy el vagy foglalva?

— Igen, ki kell javitanom s rendbe kell hoznom a fehér ruhákat, hogy kéznél legyenek.

— Ah tehát alkalmas, mint a három első?

— Még nem. Először sorozás alá kerül, de mindenesetre készen kell lennünk. Nem bizonytalan a dolog! Egészséges vér és megnőtt, mint egy fenyőszál.

És igazán lett, a fiut besorozták. S midőn bucsuzásra került a sor, az anya büszkén és komolyan mondta:

— Minden az igyekezettől függ! Nekünk szorgalmasan ki kell tartanunk és győzni fogunk. Nekünk győznünk kell. Amit a nagy erő és akarat tesz, az öntudat és biztos. Mi tudjuk, miért harcolunk.

És amint egyedül maradt, összetette kezét és imádkozott.

A magyar anya.

— No apjukom, sok időt megértünk már, de még ilyet nem. Igaza volt a szomszéd Jóska bátyónak a halálos ágyán, hogy hétfejű sárkány fog ebben az évben ránk szállni s fiaink vérért fogja szívni. Őt fiad már tényleg vérzett, de leverték mind a hat fejét a sárkánynak. Most már a hetediket emelte fel. Eredj te is és nézz utánuk, hogy élnek-e még, segíts nekik, elég erős vagy még. Én pedig kaszálni és kapálni fogok helyettetek is, hogy éhen ne halljunk, ha hazajöttök.

És elment az öreg is. *Stella C. Cordis.*

Endre képviselőket, a közgyűlés pedig kiküldte Gyürky Pál és dr. Zehery István képviselőket. Bizalmi férfiakként, kik a szavazatszedésnél is közreműködnek és a jegyzőkönyvet hitelesítik, kiküldettek: dr. Kármán Aladár, id. Rábely Miklós, Stolcz Zsigmond és dr. Veress Samu.

A kijelölt bizottság mind a három pályázót jelölte, elsősorban Szentmiklóssyt és Badinyit, másodsorban Adorjánt. Titkos szavazás útján Szentmiklóssy László vármegyei irattárnok 33 szavazattal Badinyi György 19 szavazata ellenében városi alkapitánnyá választatott meg.

A gyűlés végén dr. Kovács László polgármester köszönetet mondott az alispánnak a közgyűlés tapintatos vezetéseért s az alispán megköszönte a képviselőtestület mindenkor tapasztalt jóindulatát s ezzel a választó gyűlés végét ért.

Növendékek szini előadása.

Minden évben igen látogatott szokott lenni és valóságos ünnepi jelleget ölt Kandler Betty növendékeinek előadása. A kiváló nyelvtanítónő igen nagy gonddal vezetett iskoláját így a nyáron szépen rendezett vizsgái szini előadással szokta bezárni. Az idén különösen sikerült előadást készített elő, amelynek sikerében igen nagy segítséget nyújtott kiváló művészi erőink rendezése. Kolbay Sándorné urnő igazi műérzékkel járult az előadások rendezéséhez és az énekszámok precíz sikeréhez, a melyben és a művészi zenekíséret rendezésében leánya: Kolbay Sárka is nagy segítséget nyújtott. Lengyel Ivánné urnő szintén részt vett az előadás sikerében a rendezés nagy gondot igénylő feladatával. Kolbay Ildi a zeneakadémia I. évfolyamát kitűnő sikerrel végzett koloratur tehetség pedig művészi énekével és gyakorlott rutinos föllépésével nagyban emelte az előadás sikerét. Ilyen előkészületek után természetesen megtelt az Apolló-Színház műterme előkelő, intelligens közönséggel, amikor július hó 1-én d. u. 6 órakor megkezdődött az előadás.

Ott volt a Vöröskereszt Egylet vezetőségéből Samarjay Jánosné elnöknő, Lukács Géza, Máriaassy Lászlóné, dr. Meskó Miklósné alelnökök stb. a segélyakció vezetősége. Vidékről eljött báró Luzénszky Henrikné leányaival. Ott volt Manojlovits ezredes Knapp kapitány kíséretében, megjelentek társadalmi életünk előkelőségei.

Az első szám „Das rote Kreuz” czimvel szolgált bevezetőül, ebben Lévai Irma, Marikovsky Elza és Löcherer Lilly szerepeltek és föllépésük sok ügyességet tanusított. — A 2 ik számban Lengyel Malvinka rendkívül kedvesen és érthető hangsúlyozással adott elő egy háborus esti imádságot. — A 3-ik szám „Stubenarest” czimű humoros kép volt. Ebben Marikovsky Elza komolyan és jól adta az intézet tulajdonosnőt. Igen ügyes volt Löcherer Lilly és Meskó Sári a két növendék szerepében, de nem maradt mögöttük Kármán Katinka, a ki nagyon rutinosan, köztetszésre játszta a szobaleány szerepét. — Ezután „Ein Ungar bin ich” cz. monológot adta elő szépen, értelmesen Tóth István. „Das Zigeunermädchen” volt a következő jelenet, a melyben a czimszerepet sok ügyességgel játszta Lévai Irmuska; a leányok szerepében Kármán Katinka, Löcherer Lilly, Meskó Sárka, Gazda Marianna helyesen forgolódtak, Horváth Ilonka pedig a néni hosszuruhás szerepét — Markus Ella helyett — adta elő elég bátran és helyes föllépéssel.

Következő szám „Else wird modern” czimű szinjelenet volt, ebben Lukács Géza pompás öregapót jelenített. Löcherer Lilly tüzről pattant fiú volt, Kármán Katinka pompásan adta a modern leányt, Lévai Pista beletalálta magát a szolga szerepébe. — „In eisener Zeit” volt a következő darab, ezt Lévai Ilonka adta elő bátran, értelmesen. — Sok derűtséget keltett a következő darab „Die drei Holländerbuben”, amelyben Tóth Sanyi, Lengyel Iván és Veress Laczi, mint három hunczfut iskolásfiú pajkoskodik, de a tanító bácsi (Lukács Géza) feltűnésére elpárolgottak. — „Das Trotzköpchen” czimű 4 felvonásos kis szindarab került elő, a

melyben Löcherer Lilly adta a czimszerepet ügyesen és biztos rutinnal. A mama komoly szerepének jól megfelelt Marikovsky Elza. Erdékes volt felnőtt szerepében Lévai Irmuska és Gazda Marianna, akik 2—2 szerepet is játszottak. A leányokat Tóth Belli, Lengyel Malvinka, Lévai Ilona, Kármán Katinka, Horváth Ilonka alakították megfelelő kedvességgel és ügyességgel.

Utolsó szám egy fényes tündéri jelenet volt „Am Nixenbromen” czimvel. Ebben Kolbay Ildi művészi eszen iskolázott éneke és bájos föllépése volt a siker középpontja; de Meskó Sárka, Marikovsky Elza, Horváth Ilonka, Löcherer Lilly, Gazda Marianna, Lévai Irmuska és Ilonka, Lengyel Malvinka, Tóth Belli pompás tündérek voltak, Kármán Katinka mint átváltozott tündérleány szerepelt, Tóth Zoli viziember, Tóth Laczi, Veress Laczi, Tóth István, Tóth Sanyi mint törpék ügyesen forogtak.

A szini jelenetekhez a háttért igen helyesen és csinosan festette Gerő önkéntes. A díszletek általában izlésesek és csinosak voltak. Szünetek közben néhányszor szép és mulatságos mozgóképeket mutatott be Schweitzer Rezső színház-tulajdonos, a ki a jótékonycélra tekintettel, a helyiséget is átengedte.

A tiszta jövedelem a helybeli Vöröskereszt egylet rimaszombati fiókja és a háboruban megvakult katonák javára szolgál. A közönség fél tíz óra tájban fölemelő érzéssel távozott, mert a jótékonycél mellett jól rendezett jeleneteket látott s művészi ének- és zeneszámokban is volt része.

A 16. honvédgyalozezred hősei.

(Az ezred és hadosztályparancsnok elismerése).

Derék honvédezeink között számos csatában kitüntette magát a 16. honvédgyalozezred, amely Hadffy altábornagy sokszor emlegetett, jeles hadosztályában harcol, s melynek zászlója alá tartoznak a mi hős fiaink is. Az ezredparancsnok a minap külön parancsban megemlékezett az ezred kiváló fegyvertényeiről, valamint a tiszték és katonák hősiességéről. A Mestitz ezredes által kiadott parancsból ezeket közöljük:

„E szűk keretű melléklet csak főbb vonásaiban vázolja az ezred kilencz havi fegyvertényeinek egyes részeit, anélkül, hogy abban egyes személyek, csapatrészek kiváló ténykedése és hadicselékedetei is méltó helyet foglalhattak volna. Jóllehet mindezt az ezred története fogja az utókor számára megörökíteni, mindazonáltal én egyeseknek szép katonai érelyekről tanuskodó kimagasló magatartását és ténykedését kívánom fölemlíteni, egyrészt, hogy a legmagasabb szolgálat nevében köszönetem és elismerésem fejezzem ki és szép ténykedésüket leszögezzem, másrészt azért, hogy a még reájuk váró nagy feladatok küszöbén a javarészt ujonnan idekerült és még tapasztalatlan fiatalabb tiszt és legénységi elemnek követésre méltó és buzdításul szolgáló példákat állítsak, melyeknek elkövetői részben már a saját vérükkel áztatott és védett, föld alatt nyugvó, részben sebesülten és betegen eltávozott — részben pedig ezidőszert is a tettek mezején küzdő alantosaim.

Ilyenek: Sáfán Géza alezredes, ki többször teljes kimerültségig biztos, szilárd kézzel vezetett utolsó pillanatig a reábizott csapatot, míg a bevégzett jó munka után, egyizben tüdőgyulladás, máskor kiújult lázas mellhártyalob készíti őt a harcztérről való távozásra, hová mindig türelmetlenül siet vissza. Kutka István őrnagy, ki kétszeri sebesülése után visszasiet a harcztérre s önfeláldozó harctevékenysége közben harmadszor is megsebesül s ily állapotban kerül a híres obszari tüzérségi rajtaütés közben az ellenség kezébe. Zachár Pál százados, ki veszélyt és akadályt nem ismer és Estefányi Jenő százados, ki vidám és pajkos elszántsággal, bámulatra méltó, mindig előretörő és merész vállalkozásokkal többször, ugyszólván az ellenség szívébe törtek elő. Héger Gyula százados, Dohnányi Hugó főhadnagy, Gembál István, Klezár Ferencz valamint a még alig 18 éves, az intézet padjai-

ból épp a harcztérre került, szép reményekre jogosító Csesznák Gyula, Kajaba Géza hadnagyok, kik a legkritikusabb helyzetekben utolsó lehelletükig osztagaik élén küzdöttek, míg hazájuk védelmében az irtózatot golyózápor áldozataivá lettek.

Csepy Zsigmond főhadnagy, ki az elveszettek vélt ezredzászlót visszaszerelve, nem sokáig élvezhette hőstette babérjait, mert a harcztéren szerzett betegsége utóbb megölte. Hajós József tartalékos hadnagy a június 1-ji sulyos, de számunkra dicsőséges napon magához ragadja a géppuskák egyikét és abból tömegesen szórja a halált az oroszokra, majd minden oldalról körülvéve, szétszedi, használhatatlanná teszi, majd az adott pillanatba ismét összerakja gépfegyverét s tovább irtja az oroszokat, míg hős fejét egy gyilkos golyó átturja. Szappanos József főhadnagy, a zaberni czári erdőben századja élén oroszánmódra harcol, számos sebéből vérezve lehanyatlik. Sikerült a hőst az életnek megmenteni, de örök időkre meg kellett válnia lábától. Hasonló sors érte Schuselke János századost is, ki három veszélyes sebbel kerül a fogságba s veszítette el karját. Ghyczy Ferencz százados, ki gyakran beleharap az ellenségbe s nehezen bocsájtja azt ki karmai közül s mindig szép bajtársi összműködésben harcol és arat sikert társapataival, épp úgy, mint Németh József százados is, ki személyes és önfeláldozó magatartásával és egyéniségével minden emberét fanatizálni tudja s az utolsó fásasztó, nagy véres harcok alatt eltitkolt, nyílt fájós sebével mindenütt ott terem, élesen, tisztán lát. A június 1-jei harcban gyors elhatározással nekiment az orosz hátának és oldalának, kiket pánikszerű futásra kényszerít vagy megsemmisít és ezzel az oroszánrészt biztosítja a maga számára a 16. honvédgyalozezred egyik legszébb hadi ténykedésében. Paragh Jenő százados, a nyugodt, higgadt, erős kezű vezető egyikike, ki mindig szép sikerrel vezette századát, majd zászlóalját az ellenség ellen, legutóbb egyenesen a hátába.

A már másnap szomorú véget ért Bránszky József zászlós, valamint a ma is küzdő Pitta Vilmos zászlós gyilkos gránáttűzben vetik magukat az irtózatosan pusztító orosz tüzérségre, melynek nyolcz ágyuját elragadják.

Tóth Zoltán, Niedermann Andor, Lehoczky Dezső főhadnagyok, Kardos Lajos, Zombory Albert, dr. Göz Lajos dr. Friedmann Dezső, Stubna Dezső, Regula Antal hadnagyok és sok más derék vezetők, kik mindig, minden csatában az elsők, utolsóikig kitarítottak, továbbá dr. Bazay Kálmán hadnagy, Spielmann János, Pintér Hugó, Panlovic József, Zorkóczy József, Petrovic Gyula, Pleznyik Miklós, Farkas Márton, Simon Gábor, Schneez Adolf, Leng Pál, Bán Géza, Székely József zászlósok, kik mindig mintaképei voltak a bátor és vitéz katonának.

Ide tartozik végül a tragikus véget ért Jágerszky János honvéd, kinek nevét az összes lapok megörökítették, valamint más számos tisztje s számtalan legénysége ezen ezrednek, kiknek neveit az ezred története fogja feljegyezni, e szűk keretben azonban, bár épp úgy megérdemelnék, már fel nem vehetők. Számtalan kitüntetés és magasabb előjárójuknak, parancsnokságoknak kiérdemelt dicsérétei, elismerései, gazdagon jutalmazták eddig is derék ezredünket. Az erkölcsi jutalmakat betetézi a mai napon kiadott hadosztályparancsnak következő dicséréte:

„Ezt az alkalmat is örömmel ragadom meg, hogy mindazoknak, kik a hadosztálynak e sulyos, nehéz napján is működésükkel kitüntek, elismerésem, megelégedésem és köszönetemet fejezem ki. Szól pedig ez a 16. honvédgyalozezrednek, melynek parancsnoka és alparancsnokai öntevékeny működésükkel, az áldozatoktól sem riadva vissza, meg tudták akadályozni az ellenséget abban, hogy az általa kivívott eredményt kihasználja.”

E magas elismerés a 16. honvédgyalozezred minden harcosának becsületbeli kötelességévé teszi, hogy szívében és ereiben, Hadffy Imre altábornagy, hadosztályparancsnok urnak jelszavával folytassa diadalmas útját: „Előre!”

Hirek és vegyesek.

Mise az évfordulón. 1914. június hó 28-iki tragikus esemény — a fekete nap — örökké emlékezetes lesz a mi történetünkben s a sarajevo-i tragédia áldozatainak: a vértanulahalált halt trónörökös párnak emlékét kegyelettel őriztük időtlen-időkig. Az emlékezés e napon: július 28-án az artstetteni csöndes kriptá felé száll s az Osztrák-Magyar Monarchiában mindenfelé fohászt küldött e napon millió meg millió ember a Mindenhatóhoz, hogy a szomorú véget ért trónörökös párt nyugalma legyen csendes, zavartalan, emléke áldott s engedje az igazságos Gondviselés, hogy a kegyetlen gyilkosság nyomán fakadt világháború reánk és szövetségeseinkre kedvező eredménnyel minél előbb véget érjen s addig is az elhunyt trónörökös által nagy gonddal fejlesztett hadseregünk dicsőséges sikereket arasson. Városunkban a róm. kath. templomban *Széman* Endre prépost-plébános tartott az évforduló napján misét, melyen a katonatisztikar *Manojlovits* ezredessel élén megjelent s részt vettek azon a polgári előkelőségek, a hivatalok vezetői is teljes számban.

Igazságügyi áthelyezés. A m. kir. igazságügyi miniszter *Kun* Aladár feledi kir. járásbíró és *Törköly* László rimaszombati kir. járásbíró saját kérelmükre kölcsönösen áthelyezte.

Esküvő. Dr. *Jaczkó* Pál budapesti ügyvéd, a tasnádi kerület országgyűlési képviselője, *Jaczkó* Pál nyug. városi főmérnök fia, folyó hó 3-án tartotta esküvőjét Budapesten a városligeti fasori ev. templomban *Dapsy* Lillyvel, id. *Dapsy* Viktornak kedves és szeretetreméltó leányával.

Hősök jutalma. A király az ellenség előtt tanúsított vitéz és hősiesség magatartása elismerésül *Grédinger* Pál tartalékos főhadnagy, putnoki járási számvevőnek a katonai érdemekért 3-ik osztályát a hadiékítménnyel együtt adományozta. — A hadseregparancsnokság az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a 16. honvédegyezrednél *Székely* József tart. zászlósnak az I. oszt. ezüst vitézségi érmet, *Tóth* József, *Branszky* József, (Kálnik mellett június 1-én elesett), *Bárdos* Ernő, *Horkay* Gyula, *Csik* Sámuel, *Lakatos* Szilárd, *Réti* Andor, *Haynik* Géza és *Breznay* Gyula tart. hadapródoknak pedig a bronz vitézségi érmet adományozta.

Kiváló elismerés. A szabadság letelével ezredéhez bevonult dr. *Jellinek* József huszárszászlós hősi magatartásáról a harctérről újabb értesülést kaptunk. Az arany vitézségi érem tulajdonosának ugyan is parancsba lett kifejezve a legmagasabb szolgálat nevében az elismerés. A hős zászlós június hó 19-én beosztatott a lövészezredbe s e napon jelentkeznie kellett Drobinban őgróf Pallavicini főhadnagynál. Pongrácz ezredes ez alkalommal a parancsok javaslatára parancsban fejezte ki a zászlós eddigi kiváló és rendkívüli szolgálataért legteljesebb dicső elismerését és azon reményének adott kifejezést, hogy dr. *Jellinek* zászlós új szolgálata terén az eddigéhez hasonló kiváló és elismerésreméltó tevékenységet fog kifejezni. A magas elismerés nemcsak a szülőknek és hozzátartozóknak szerez méltán örömet, de jól eső érzéssel szerzünk róla tudomást mi is.

Katonák eskütétele. Nagy érdeklődés mellett ment végbe Péter Pál napján — június 29-én — a katonák eskütétele az Erzsébet-téren. Délben 12 órakor Rimatamásfala felől szép rendben, vig. nótázással vonult be *Weisz* kapitány vezetésével a zászlóalj hatalmas nemzeti és szövetséges lobogókkal s aztán elhelyezkedett az Erzsébet-téren, hol csakhamar megjelent a tisztikar s több polgári hivatalos előkelőség, díszes hölgyközönség stb. — Harsány vezényszó jelezte *Manojlovits* ezredes érkezését, ki a katonai jelentés átvétele után a legénység sorfala előtt ellépett s aztán a tiszteket üdvözölve, esküre vezényeltette az legénységet. Az eskümintát *Kendy* hadnagy mondta magyarul és románul s ennek elhangzása után *Vida* Lajos, az ékesszavu s közszeretnek örvendő cs. és kir. tábori lelkész intézett magyar és román nyelven lelkesítő, szép beszédet a legénységhez. Beszéde mély hatást gyakorolt a lelkekre s a legénység szinte önkéntelenül harsány éljenzéssel kísérte a szép szavakat. Ezután a

legénység az ezredes és tisztikar előtt defilírozott s ezzel az óriási közönség jelenlétében lefolyt eskütétel aktusa véget ért.

Uj alkapitányunk. A városi közgyűlés múlt héten, július 1-én választotta meg rendőralkapitányává *Szentmiklóssy* László vármegyei irattárost. Évvel a választással a város rendőrségi ügyeit ismét egy új fiatal erő veszi a kezébe. A sajtó részéről a magunk nevében is üdvözöljük az új alkapitányt, a kinek más téren működése teljes elismeréssel találkozott. Bizalommal tekintünk az új alkapitány működése elé, a ki hivatva van reá, hogy szigorú kötelességtudással és energiával igyekezzék városunkban a rend fentartásán őrködni, az ügykörébe eső dolgokat lelkiismeretesen és kellő tapintattal elvégezni. Működése elé a legjobb reménnyel nézünk és meg fogjuk figyelni: valóra válik-e a fiatal erőbe helyezett bizalmunk? De nem fogunk késni az elismeréssel, valahányszor érdemes munkát végez a város közönsége javára. Sok sikert, szerencsét és kitartást kívánunk neki új pályáján a város közérdekeinek hűséges szolgálatában!

Vaskereszt viselési engedély. Ő felsége a király megengedte, hogy csikszentkirályi és krasznahorkai gróf *Andrássy* Géza szolgálaton kívüli viszonybeli őrnagy, továbbá verebélyi *Marsó* Pál csendőr főhadnagy — *Lovan* Árpád gyermekmenhelyi gondnok sógora — a német császár által nekik adományozott 2. oszt. vaskeresztet elfogadhasák és viselhesék.

Elhunyt hős. Nagyrőczén és vármegyének széles köreiből őszinte, mély részvétet váltott ki dr. *Kubinyi* János nagyrőczei kir. közjegyző váratlan elhunytának híre. Nagyrőcze egyik közszeretett álló munkás és érdemes tagja volt, a mozgósítás első hónapjaiban, 1914. augusztus 22-én a századához tartalékos főhadnagyként bevonult férfit. Puritán jellem, lelkiismeretes és kötelességet hiven teljesítő férfi volt, telve nemes idealizmussal és akiben tisztultabb és emelkedettebb felfogás volt a haza, a társadalom és embertársai iránti kötelesség felől. A borzalmas téli hadjáratot végig küzdötte a Kárpátokban. Fagyban, szélben, dermesztő hidegben töltött éjszakákat olyan helyeken, ahol az ellenség mindent elpusztított. Ezernyi testi szenvedés és lelki megrázkódtatás megörölte dr. *Kubinyi* János erős szervezete. Június hó 20-án Mezőlaborozon, éppen akkor, amikor felesége látogatására megérkezett, agyszélhűdés érte. Budapestre szállították a Payer-féle szanatóriumba, hol a leggondosabb ápolás sem tudta többé megmenteni az életnek, 25-ikén kiszünetelt. — Életrajzi adataiból a „Murányvölgye” ezeket írja: „Született Nagyrőczén, 1872. évi február hó 7-én. — Az elemi iskola és a polgári iskola IV. osztályát Nagyrőczén, a gimnázium felsőbb négy osztályát pedig a besztercebányai kir. katolikus főgimnáziumba végezte jeles eredménnyel. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Ügyvédi vizgát tett Budapesten 1899-ben. Ugyazon év augusztus hó 5-én közjegyzői megbízatást nyert Nagyrőczén, ahova a betegeskedő Ferdinándy halála után 1907. október hó 21-én közjegyzőnek lett kinevezve. Megnősült Rimaszombatban 1909. évi augusztus 4-én, feleségül vette a művelt lelkű ölyvödi Vad Margitkát, kivel hat éven át élt boldog családi életet. Született 2 gyermekük, *Laczi* és *Viola*. Dr. *Kubinyi* Pál egyetemi tanár a megboldogultban szeretett testvéröccsét gyászolja.” Június 28-án, hétfőn délután az egész város és nagy vidéke impozáns, bensőséges részvéte mellett temették el Nagyrőczén a társas élet kedvelt tagját. Ravatala felett *Traum* Péter nagyrőczei plébános megható, szívhez szóló beszédben méltatta az elhunyt kiváló érdemeit s gyönyörű szavakkal búcsúztatta el a hőst.

43—50 éves B) osztályú népfelkelők minden pótdíj nélkül háborúra azonnal érvényes életbiztosításokat köthetnek az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság”-nál. — Felvilágosítást ad ezen társaság *miskolci* főügynöksége.

A hadifoglyoknak szóló pénzküldeményeket oly megbízható formában továbbítja a Rimaszombati Takarékpénztár, hogy ma már a hadifoglyok nagy része ezen intézet útján kéri a pénzküldést, mert így a leggyorsabban jutnak a nekik szánt pénzüsszegeikhez.

Konzervgyári közgyűlés. A rimaszombati konzervgyár részvénytársaság, melynek üzleti élete az utóbbi időben jelentékenyen fellendült s további működése elé immár a legszébb reményekkel tekinthetünk, június 30-án tartotta évi rendes közgyűlését d. u. 4 órakor a rimaszombati takarékpénztárban. — Dr. *Kovács* László igazgatósági elnök a közgyűlést megnyitva megállapította, hogy a szabályszerűen egybehívott közgyűlésen 30 részvényes 1336 részvény képviselőjében van jelen. A jegyzőkönyv vezetésére *Sichert* Károly vezérigazgatót kérte fel, a hitelesítéssel pedig *Süteő* Istvánt és dr. *Kármán* Aladár részvényeseket bízta meg. — *Sichert* Károly ezután felolvasta az igazgatóság évi jelentését, melyből megtudjuk, hogy a gyár eredményesen működött, sikeresen munkálkodó utazót alkalmazott, a kereskedelmi és földmívelési kormány által segélyezett czukorkagár megkezdte működését és gyártmányai közkedveltségnek és nagy keresletnek örvendenek. — A jéggyár is megfelelő keretek között működik s az igényeket teljesen kielégíti. A háború által előidézett személyzeti változásokról is szól a jelentés s kegyelettel emlékszik meg a gyárnak 8 éven át alkalmazott szorgalmas másodszakácsáról: *Czénik* Andrásról, ki a harctéren szerzett sebesülésébe belehalt. Az évi bruttonyereség 60326 korona. A leírás összege 55319 kor. 02 fillér s a leírások után maradó 5006 korona nyereség az új számlára viendő át. A 200000 korona alaptőkét a részvények lebélyegzésével 100000 koronára való leszállítását javasolja az igazgatóság. — *Boczkó* Dániel, a részvénytársaság alakulása óta igazgatósági tag lemondott tisztéről, *Instisórisz* Endre régi igazgatósági tag pedig elhunyt. — Az igazgatóság előbbi lemondását sajnálattal és működése felett elismerése kifejezésével tudomásul venni javasolja, utóbbi felett pedig mélyen érzett részvétét fejezi ki. — Az igazgatóságból sorrend szerint: *Baksay* József, dr. *Baksay* Dezső, dr. *Szabó* Károly lép ki, a felügyelőbizottságnak pedig, melynek tagjai: *Perecz* Samu, dr. *Kármán* Aladár, *Benyo* László, *Marikovszky* Géza és *Lengyel* Samu, mandátuma lejárt. — A felügyelő-bizottság jelentését ezután *Perecz* Samu olvasta fel. — A közgyűlés egyhangulag jóváhagyólag tudomásul vette az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését, a mérleget, a nyereség- és veszteség-számlát megállapította, az alaptőke leszállítását határozatilag kimondotta, a kilépő igazgatósági tagokat újra megválasztotta s a megüresedett helyre *Szabó* Elemért, a *Boczkó* Dániel helyére pedig egy évre *Juraskó* Jakab műszaki főtanácsost választották. — A felügyelő bizottság tagjait egyhangulag újra megválasztották, mire bejelentett indítvány nem lévén, dr. *Kovács* László elnök a közgyűlést befejezettnek jelentette ki. Az elnököt zajosan megéljenzették.

Az ünneplő Lembergben. E czímmel ír a „Pesti Hírlap” haditudósítója a sajtóhadiszállásról s elismeréssel szól a gömöri hős népfelkelők vitézségéről. Majd szól *Frigyes* főherczegnék Lembergbe bevonulásáról s többek közt ezt írja: „Feszesen áll a gömöri népfelkelő, piros-fehér-zöld szalaggal a karján. Egyáltalán a magyar nemzeti szín dominálja az egész utvonalat. A derék öreg gömöri népfelkelők egymástól kétszáz lépésnyi távolságban, frissen kiborotválva, bozontos bajuszuk dugóhúzóra kipödörve állnak, nagyon katonásan. — Tudjuk, milyen tisztesség az, hogy magyar népfelkelő áll őrt az egész utvonalon, melyen a fenséges főparancsnok bevonulni készül Galícia fővárosába. — Nemzetiszinü karszalagjuk vadonatuj s ha az ember végigné az egyenes országutat, hosszú piros-fehér-zöld sávot lát, mely elhuzódik a végtelenségbe.”

Késnek a telegrammok. Lapunk kiadóhivatala az érkező harctéri távirati jelentéseket íj. *Rábely* Miklós könyvkereskedése előtt teszi ki a közönség részére. Többször megtörténik, hogy az esti órákban nem tehetik ki közszemlére a híreket, bár a távirat már itt van, de igen későn kézbesítik. Intelligens közönségünk várja a híreket; jó volna, ha illetékes helyen a kézbesítés gyorsabb módját fogantatosítanák.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a Gömör-kishontvármegyei Gazdasági Egyesület Áruszállítójának mai számában közzétett hirdetésére.

Ötéves találkozó. Felkérem mindazon társnőimet, kik 1910. évben Rimaszombatban végezték a IV. polgárit, hogy folyó évi július hó 4-én délelőtt 10 órakor a helybeli polgári leányiskolában találkozóra megjelenni szíveskedjenek. *Urbán Anna.*

Tanítók gyűlése. A Gömör-Kishontvármegyei általános tanítóegyesület választmányára folyó évi június hó 30-án tartotta gyűlését Putnokon. — A nagyjelentőségű gyűlésen *Lőrinczy György* kir. tanácsos, tanfelügyelő, valamint *Bihary István* kir. s. tanfelügyelő is részt vettek. — A tanítóegyesület érdemes elnöke: *Mares János*, nagyszabású, mély medrű és hazafias szellemtől áthatott üdvözítő beszéddel köszöntötte a kir. tanfelügyelőket és a választmányt s böles gondoskodással és előrelátással terjeszkedett ki a vármegyei tanítóság ügyeire. — Mély meghatottságot és hazafias örömet keltett *Bihary István* kir. s. tanfelügyelő jelentése, hogy a 16 ik honvédegyalozredben legutóbb 5 gömöri néptanító lett hősiessége által kitüntetve. Ezek a következők: *Farkas Márton* bártkai ref. tanító, *Simon Gábor* felsővályi ref. tanító, *Bán Géza* balogiványi ref. tanító (két vitézségi érem tulajdonosa), *Leng Pál* Jenő henczkői ág. evang. tanító és *Schneck Adolf* murányszabadii állami tanító, ki a harctéren hadnagygyá is előléptetett. — *Lőrinczy György* kir. tan., tanfelügyelő indítványára elfogadta a választmány, hogy a felépítendő gömörmegyei tanítók házában külön terem fog fentartatni a háboruban hősi halált halt tanítók arcképcsarnoka számára. A megyei tanítóság folyó ügyeinek elintézése után a gyűlés véget ért.

Térzene. Mult vasárnap június 27-én délben 1/2 12—1/2 1-ig az Erzsébet-téren a katonai zenekar játszott. Az alléban — bár a nyári nap melege ugyancsak hevített — szépsámu uri és női közönség sétált és szórakozást talált a zenében. D. u. a Szechenyi kertben az uszoda megnyitása alkalmából játszott a zenekar.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás Lajos* rosznyói püspök folyó évi X. számú főpásztori körlevele, amelyben egy rendelkezést közöl a katonák áldoztatásáról. Továbbá nagy gondot kíván fordítani a katonák vásár- és ünnepnapjainak lelki gondozására. Közli a vallás és közoktatási miniszter leiratát a népfőlkelők pót-szemléje és fölmentése tárgyában. A katonai szolgálatra bevonult tanítókat részletes utasítás szorint be kell jelenteni. Közli a közigazgatási bíróság végzését a földmunkaváltási nyugták bélyegmentességéről; továbbá a gyermekmenhelyekről kihelyezett gyermekek rokonszenves fogadását szeretettel figyelembe ajánlva. Intézkedik az iskolaévi jelentések felterjesztéséről; közli továbbá az Országos Kath. Tanítói Segélyalapot felhívását. Jelenti, hogy a tanítók balatonlellei üdülőházára rendezett sorsjátékot elhalasztották. Az 1915-iki második félévi lelkészi korpótlékok július 1-től folyósíthatnak és fölvehető a szokásos módon. — A főpásztori körlevélben megjelent személyi változásokat lapunk mult heti számában közöltük.

Kártérítési bizottság Németországban. A miskolci kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a német császári kormány „Reichserschädigungs-Kommission Berlinben (W Mauerstr 53.) elnevezéssel bizottságot létesített, melynek feladata az ellenséges államokban a német birodalom nevében lefoglalt áruk tulajdonosait megállapítani s a kártérítési igények felett határozni, illetve az áru visszaadását elrendelni. E bizottság van hivatva az osztrák-magyar érdekeltek igényei felett is határozni. Az érdekeltek közelebbi részletek iránt közvetlenül a bizottság elnökéhez dr. Hiekmann titkos igazságügyi tanácsoshoz fordulhatnak.

Gabonaszállítás. A miskolci kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelteket figyelmét, hogy mivel az idején a gabonaneműek elszállításához elegendő fedett raktár és vasúti kocsik rendelkezésre állani nem fog, a nyitott helyen tárolandó és nyitott kocsikban szállítandó gabonavédelmére a szállító telek már most gondoskodjanak a szükséges takaró eszközök beszerzéséről.

A termény-előlegek folyósítását a Rimaszombati Takarékpénztár üzletkörébe felvette és ezen intézet a hozzá forduló gazdák közönségnek ebben az irányban is teljes készséggel áll rendelkezésére.

Állatvásár engedélyezés. A földmivelési miniszter megengedte, hogy Rimaszombatban július 7-én a havi- és július 12-én az országos vásárra hasított körmű állatok is felhajthatók.

Sulyos baleset. Dobóczán június hó 28-án szerencsétlen végű baleset történt. Este 7 órakor *Palcsó József* 46 éves földmives forgópisztolyával foglalkozott, nem tudva biztosan, hogy meg van-e töltve a fegyver. A 14 éves *Kisantal Kálmán* véletlenül oda került s elvette a fegyvert a gazdától. Eközben a revolver véletlenül elsült s a golyó a *Palcsó* mellébe fúródott s a sulyosan sérült embert másnap 29-én beszállították az itteni köz-kórházba. Itt azt adta elő *Palcsó*, hogy ő a kutyájánál ülve észrevette, hogy a verebek fészket raktak a kutyába s ott röpködnek. Azért hozta ki forgópisztolyát, hogy a verebeket lelője, mikor az odajött kíváncsian elkérte tőle a pisztolyt s elsütötte a töltött fegyvert.

Népfőlkelő szemle. A 18 évesek népfőlkelő szemléje városunkban június hó 30-án ment végbe s azon *Sulyok Mór* alezredes és dr. *Gerő* katonai főorvos működtek, mint katonai bizottsági tagok.

Elgázolt fiu. Putnokon még mult héten az utczán játszott *Sztráza Ferencz* egy 6 éves kis fiu több társával. Arra jött egy szekér és a kis fiut elgázolta. Bal lábán olyan sulyos sérüléseket szenvedett, a kis fiucska, hogy be kellett szállítani a köz-kórházba.

Feleséggyilkos katona. Még élénk emlékezetben van, hogy a rimatamástalai *Nemes István* tizedes, ki a harctérről sebesülten került haza, feleségét egy másik katonával hűtlenségen érte, az asszonyt nyomban megölte. A vádlott *Nemes István* a kassai fegyverház utczai honvédhadbíró előtt június 25-én állott vádlottként. A főtárgyaláson *Omeisz* őrnagy hadbíró elnökölt, a tárgyalást *Burghardt* Károly százados hadbíró vezette, a vádat *Véber* százados ügyész, a védelmet pedig dr. *Halmi Pál* hadbíró főhadnagy látta el. A bíróság a vád- és véd-beszédek elhangzása után *Nemes Istvánt* egy évi és 7 hónapi börtönre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztették, mert Nemest a harctérrre küldik. Az ítélet megnyugodott az ítéletben.

Köszén eladás.

A Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület Áruosztálya

KÖSZENEKRE

a következő árak és feltételek mellett fogad el előjegyzést:

I. valódi porosz diószén (Emanuelsegen), vasúti állomáson átvéve 100 kg.-kint 407 f. bérmentve házhoz szállítva 100 " 427 "

II. Osztrák-sziléziai koczka v. darabos (Karvini), vasúti állomáson átvéve 100 kg.-kint 370 f. bérmentve házhoz szállítva 100 " 390 "

III. Belföldi szenek:

1. *Salgótarjáni* elsőrendű darabos (baglyasaljai) vasúti állomáson átvéve 100 kg. kint 260 f. bérmentve házhoz szállítva 100 " 280 "

2. *borsodi szenek* (barna szén) darabos, vasúti állomáson átvéve 100 kg.-kint 205 f. bérmentve házhoz szállítva 100 " 225 "

IV. Porosz kocsz szalon fűtésre vasúti állomáson átvéve 100 kg.-kint 527 f. bérmentve házhoz szállítva 100 kg.-kint 547 f.

Előjegyzések az egyesület áruosztályának üzlet-helyiségében fogadtatnak el. — Az előjegyzés alkalmával métermázsánként 1 korona, a felmaradó rész pedig a szén beszállításakor fizetendő ki.

Ezen árak csak f. évi július 20-ig történő előjegyzéseknél maradnak érvényben.

Tanuló

fiu, jó házból való felvétetik
Stech Kálmán cégénél Rimaszombat.

Bérbe kiadó birtok.

Bátka község és a szomszédos **góbis-házi** pusztá határában, közvetlenül a budapest—vác—kassai államut mentén fekvő és összefüggőleg tagosított birtok, mely áll belső-ségben 4690, szántóföldben 270 310, rét-kaszálóban (nagyobb részben luczernával bevetve) 42 204 és erdei gyepelgölben 58 796, összesen 376 magyar hold kiterjedésben, kényelmes uri lakóházzal, a Balog folyóból közvetlenül, víz-jogilag engedélyezett öntözhető zöldségek és gyümölcsös kerttel; magtárral, cselédlakásokkal, szecs-kavágó-rakodóval és egyéb gazdasági épületekkel kellőleg felszerelve, a folyó évi **október hó 1-étől** kezdődőleg több évre hasznó-bérbe kiadó. Az őszi vetést azonban bérbevevő az előkészített nyomásokban már szeptember 1-től jogosítva leend megkezdeni. Körjegyzői székhely és postaállomás helyben. Vasúti állomása Rimaszécs vagy Rimaszombat.

A közelebbi bérleti feltételekre nézve bővebb felvilágosítás alólírott tulajdonosnál **Rimaszombat**, Thököly Imre utca 40. szám alatt nyerhető. — Rimaszombat, 1915. június hó 16. 3—*

Bornemisza László.

Hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel hozom tudomására a mélyen tisztelt hölgyeknek, hogy helyben: Rimapart-u. 32. sz. alatti házban

női-divat varrodát

nyitottam és szolgálatomat ezennel felajánlom mindentéle divatos **női-ruhák, bluzok, aljak** stb. stb. kitógástalan és izléses elkészítésére.

Szíves párfogást kér

Miskolczi Erzsébet.

Tanulóleány felvétetik.

2—3

Lakások.

A Tamástalvi-utczai **DICKMANN**-féle házban **egy 3 és egy 5 szobás** első-emeleti **lakás** fürdőszobával és más mellék-helyiségekkel **azonnal is kiadó.**

Bérbeadási hirdetmény.

A **csetneki** közbirtokosság tulajdonát képező erdő és legelő területen gyakorolható

vadászati jog

1915. évi augusztus 15-től kezdődő hat egymásután következő évre, 1915. évi **július 26-án délelőtt 11 órakor** Csetneken, a városházán nyilvános szóbeli árverésen 100 korona kikiáltási ár mellett a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Árverési feltételek a közbirtokossági elnökségnél tekinthetők meg.

Csetnek, 1915. július 1.

1—2

Sebők Pál, h. elnök.